

РОДИНА ЗОНТИЧНИХ

Рослинний світ різноманітний і захоплюючий. Досліджуючи його, можна дізнатися багато цікавого і раніше невідомого. Розглянемо один з поширених видів. Зонтичні, або селерові, рослини відносять до цветковому відділу, класу Дводольних та порядку Зонтикоцветных.

Короткі відомості з розділу ботаніки

Родина Зонтичні, характеристика якого розглядається в цьому розділі, в основному складається з багаторічних трав. Однак зустрічається невелика кількість чагарників. Рослини легко визначити за характерним видом суцвіть, що складаються з дрібних білих, жовтих, рожевих або блакитних квіток. Парасольки суцвіть можуть бути простими або складними. Квітки у них правильні, двостатеві, з ледь помітною чашечкою. Найчастіше віночок квітки має 5 пелюсток. У квітці знаходиться 5 тичинок і маточка. Нектар, що приваблює комах для запилення, виділяється випуклим диском біля основи стовпчика. Плід у всіх представників – двуроздільна сім'янка. При дозріванні він довго утримується на подовженій нитки, яка росте як продовження квітконіжки. Ботаніки називають його вислоплодником. Стінки плодів часто наповнені ефірними маслами. Листки у більшості випадків перисто-розсічені, з роздутою нижньої частиною, що охоплює стебло, як жолобок.

Поширення насіння

Рослини зустрічаються повсюдно. Воліють помірний клімат, але присутні і в тропічній зоні. Багато видів стійкі до холодів. Родина Зонтичні складається більш ніж з чотирьохсот пологів. Воно має велике видове різноманіття (3500 видів). Улюблені місця зростання – Європа, Азія, Північна Америка.

Рослини сімейства Зонтичні мають легкі насіння, які разносяться вітром на великі відстані, потоками води, на шерсті тварин чи одязі людини. Для збільшення парусності багато насіння мають збільшені крилоподібні поздовжні ребра. Ті види, які разносяться тваринами і людьми, мають гачкоподібні пристосування на насінні. Це дозволяє закріплюватися на шерсті або одязі і потрапляти на великі відстані від материнської рослини. Якщо насіння рослин, що представляють родина Зонтичні, не мають додаткових пристосувань, то вони разносяться з грудочками ґрунту, прилипаючими до лап тварин або взуття людини.

Господарське значення. Овочі і приправи

Важко переоцінити значення цих рослин для сільського господарства. Наприклад, у великих обсягах вирощують моркву. Її коренеплоди містять корисні вітаміни і ефірні масла. Людина вирощує цю культуру, представляє сімейство Зонтичні, понад 4 тис. років. У великих кількостях вирощується петрушка. Це рослина, у якого в їжу можна використовувати не тільки коренеплоди, але й молоді зелені листя. Організм людини отримує при вживання петрушки велику кількість вітаміну С, а в її насінні містяться корисні ефірні масла.

Родина Зонтичні, представники якого використовуються як прянощі і приправи, ростуть по всьому світу. Це коріандр, кмин, кріп, фенхель та інші. В якості приправи для супів, м'яса і салатів широко використовується любисток. Його смак схожий на селера, але не настільки пряний і різкий.

Лікарські рослини

Завдяки високому вмісту ефірних олій і кумаринів, рослини широко використовуються в медицині. Так, наприклад, малюкам дають кропову воду, настояну на насінні цієї рослини як засіб від здуття живота і кольок. Аніс використовують як протикашльовий засіб і в чаях для підвищення лактації. Офіційно дозволений для медичного використання корінь вздутоплодика сибірського. На його основі випускається препарат димидин. Ще одне лікарський трав'яниста рослина сімейства Зонтичних – кмин. Його насіння володіють спазмолітичною дією і широко використовуються як шлунково-кишкова засіб. У китайській медицині високо цінують властивості дудника ухиляється. У цієї рослини в хід йдуть і коріння, пагони, і насіння. Ліками на основі дудника лікують гінекологічні захворювання, знімають больові відчуття при невралгіях і зубного болю. Деякі інші види дудника використовують як кровоспинний і седативний засіб.

Народна і офіційна медицина використовують кілька видів рослини володушка. Вони надають сприятливий вплив на шлунок і підшлункову залозу, впливають на кислотність виробленого соку, покращують склад жовчі. Крім того, володушка козелецелістная використовується при малярії і тропічної лихоманки. Доведено, що ці рослини мають спазмолітичну, антисептичну, седативну та сечогінну дію. Родина Зонтичні може похвалитися великою кількістю різних рослин, які застосовуються для полегшення стану людини.

Декоративні рослини

Багато ландшафтні дизайнери люблять використовувати рослини цього сімейства для прикраси клумб і дачних ділянок. Вони високо цінують декоративні властивості борщівника Мантегацци і синьоголовником альпійського. А ось багаторічний трав'янистий сусак зонтичний прийнято використовувати для виготовлення декоративних виробів. З листя плетуть килимки, кошики і циновки. Але це рослина по праву відносять не до декоративних видів, а до лікарських. А в давнину його широко використовували в їжу, оскільки коріння сусака можна запікати, перемелювати в борошно і смажити.

Увага! Небезпека!

Серед зонтичних рослин трапляються отруйні екземпляри. Прикладом може служити болиголов. Незважаючи на те що це цінна лікарська рослина, воно може викликати сильне отруєння. Основна проблема в тому, що болиголов росте, як бур'ян, але він дуже схожий на своїх їстівних родичів.

Як бачите, рослини сімейства Зонтичні можуть бути дуже корисні для людини. Хоча серед них зустрічаються бур'янисті трави й отруйні види